

СТАНОВИЩЕ

по дисертационния труд на Иглика Иванова Касабова,
редовен докторант към катедра „Реторика”,
Философски факултет, СУ „Св. Климент Охридски”,
професионално направление 2.3. Философия (Реторика)
на тема
„Реторически техники за убеждаване в медийна среда
(от телевизионните предавания до социалните мрежи)“

от проф. д.ф.н. Иванка Мавродиева

Данни за докторанта

Иглика Касабова е редовен докторант към катедра „Реторика” към Философския факултет на Софийския университет. Тя се дипломира като магистър по чешки и български език и литератури, владее английски, немски, чешки и руски езици. Иглика Касабова има завършени магистратури и специализации по маркетинг, реклама, връзки с обществеността, политически науки, европеистика в различни университети – СУ „Св. Климент Охридски”, Университета в Кьолн, Берлинския свободен университет, Университета в Шефилд и др. Докторантът има широка подготовка и задълбочени знания в хуманитаристиката, това е база за написване на дисертация, която предполага комплексно изследване. Иглика Касабова има опит като редактор, режисьор, копирайтър в телевизии, в ПР агенции; тя участва в реализиране на комуникационни кампании при използване на различни канали, в това число социални мрежи. Налице е съчетаване на солидната теоретична подготовка с практически опит, което подпомага реализирането на изследването в дисертацията, в което се проучва приложението на част от реторичното наследство в телевизионни предавания и в онлайн среда.

През трите години на докторантурата Иглика Касабова участва в 2 научни и изследователски проекта, в 3 конференции и летни школи. Иглика Касабова е водила упражнения по *Връзки с обществеността* и *Бизнес комуникация* на студенти от специалност Стопанския факултет; тя е изготвила 5 рецензии на магистърски тези.

Оценка на дисертацията, публикациите и представените материали

Текстът на дисертацията на Иглика Касабова е с обем 228 страници без приложенията, които обхващат 20 страници. Дисертационният труд е структуриран според изискванията; той съдържа увод; основна част, която е разделена на 5 глави; заключение, библиография (150 заглавия, от които 80 на английски език), приложение, списък с приносни моменти, списък с публикации по темата, декларация на докторанта.

Дисертационният труд е посветен на актуална проблематика, която не е изследвана задълбочено досега от български учени, а именно какви са реторическите техники, използвани за убеждаване в две среди, медийната и онлайн, с ясно изведен обект – протестите в България с акцент върху тези от 2012–2014 г., с богато приложение, с представени корпус за визуалния реторически анализ и списъци с изследваните сайтове, виртуални форуми и телевизионни предавания. Корпусът от изследвани материали е богат и систематизиран (500 визуални изображения, 100 видеозаписа на телевизионни

предавания, представени в уебсайтовете на БНТ, bTV, NOVA, TV7 и NEWS 7; 150 дискусии във виртуални форуми към отделните телевизионни предавания).

Представеният текст от Иглика Касабова отговаря на структурните и съдържателни изисквания, на стандартите за качество за такова научно съчинение и на жанра „докторска дисертация“. Тя е извела ясно в увода целта, задачите, методите, дала е убедителна обосновка каква е проблемната област на изследването ѝ. Целта и задачите са изпълнени в много висока степен и коректно от научна гледна точка, което е основа за качествено написано на дисертацията от Иглика Касабова.

Първите две глави са с теоретично-обзорен характер. Иглика Касабова чрез теоретичния обзор и критичния прочит демонстрира, че познава полетата от научни знания и голяма част от научната литература, посветена на медиите, онлайн комуникацията, аргументацията, реторичните техники. Докторантът прави успешни опити в раздел пети „Теоретични измерения на съвременната реторика: медийна, визуална, виртуална“ да изведе термини и понятия, тя достига до формулиране на работни дефиниции за „политическата медийната реторика“, „телевизионната реторика“, „политическата телевизионна реторика“, „гражданската реторика“, „визуалната гражданска реторика“ (стр. 20–22), което дава основания да формулирам заключението за актуализиране на реторичната теория. Направените изводи от докторанта Касабова относно необходимостта от обновяване на реторичната теоретична парадигма в резултат на анализи на промените в медийната среда, са обосновани, съществени и релевантни на резултатите от изследванията (стр. 31–32). Показани са задълбочени теоретични познания в няколко области: реторика, в частност медийна и виртуална реторика, медии и социални мрежи. Това проличава от първите глави в дисертацията, където е направен преглед както на значими теоретични текстове в хилядолетната история на науката реторика (Горгий, Аристотел, Цицерон, Квинтилиан, Перелман, Обрехтс-Титека, Битцър, Барт, Еко и други), така и на съвременни публикации с фокус върху визуалните изследвания (Гюнтер Крес, Джовани Сартори, Мичъл, Келдсен, Карън Фос, Броек, Хелмерс, Хил, Чадхури, Бук, Дилард, Пек, Нисбет, Рос, Грийнспан и други); както и на автори, пишещи за промените в интернет комуникациите и медиите (Флоренски, Диранс, Крусиус, Чанел, Ричард Вац, Пол Ранд, Жан-Мари Флош, Лариса Катс, Грийнспан и други). Този теоретичен обзор е солидна основа за задълбоченото проучване на реторичните техники и как се постига убеждаване при използването им в две различни среди – телевизионна и онлайн. Отделено е внимание на български автори на публикации в областта на реториката, медиите, интернет комуникациите. Така се постига пълнота и задълбоченост при представяне на теоретичната рамка в дисертацията.

Не мога да отмина и трета глава, в която е направен анализ от Иглика Касабова, чрез който тя показва умения да извежда фактори и особености и да достига до обосновани изводи по отношение на виртуалната култура, визуалната реторика и медиите. Това дава основания да се направи изводът, че тук е единият от приносите на докторанта в теоретичен план. Иглика Касабова достига и до извеждане на фактори, особености и тенденции относно реториката в интернет и медиите (стр. 54–60).

Методиката включва няколко вида анализи, изборът и прилагането на всеки един анализ са обосновани. Анализите са реализирани поэтапно в четвърта и пета глава. Методиката в дисертационния труд показва уменията на докторанта Иглика Касабова за достигане равнище на изследване, което позволява да се представят резултати относно практическите приложения на реториката в две области: електронните медии –

телевизионни предавания и социални мрежи. Спецификата на проблематиката предполага както цялостно представяне на методиката, което е направено в увода (стр. 8–10), така и детайлно и систематизирано изясняване във всяка една от главите – четвърта (стр. 108–110), и пета съответно за различните видове анализи (стр. 160–162) и (стр. 183–185). Така се постига отчетливост и възприемане на информацията, свързана с резултатите от изследването. Докторантът Касабова използва като база за изграждане на методиката доказали своята ефективност методи, които адаптира и прилага успешно при анализите: визуален реторически анализ, реторически аргументативен анализ, анализ на форуми при прилагане на прагма-диалектическия подход, адаптиран от Марчин Левински за изследване на онлайн комуникация.

Дисертацията е написана на много добър научен стил. Начините, по които е структуриран текстът и е развита проблематиката в дисертацията, са доказателство за това, че Иглика Касабова има познанията, мотивацията и уменията да изготви докторска теза и да се развива като изследовател в областта на медийната, виртуалната и визуалната реторика.

Цитирането и позоваването на автори, публикации и източници в дисертационния труд е според един от установените стандарти – АРА. Допълнително има 33 бележки под линия, отделно коректно селектирани визуални елементи са включени на точното място при анализите на текстовете в четвърта и пета глава, а това са доказателства за прецизно изготвяне на научния текст и позоваване на анализирани обекти, изворовия материал и източниците при използване на създадена от докторанта методика.

По темата на дисертацията Иглика Касабова има 7 публикации, като поетапно навлиза в проблематиката от 2010 до 2014 година: тя проучва реторическите особености на телевизионни предавания, управлението на проекти в такива предавания през 2011 г.; установява особености на новите медии и дали и доколко има промяна в реторичната парадигма през 2013 г.; доколко реторика има нови проявления в медиите и през 2014 г. достига до установяване на особеностите на визуалната аргументация във виртуална среда.

Авторефератът с обем 37 страници представя коректно и пълно съдържанието и структурата на дисертацията на Иглика Касабова, в него синтезирано е дадена основна информация за дисертационния труд, за резултатите от изследването, има справка за приносите; включен е списък с публикации, които са свързани с проблематиката на дисертационния труд.

Намирам, че приносите от дисертационния труд са изведени правилно и коректно от докторанта. Те също свидетелстват за качествата на дисертационния труд на Иглика Касабова и за това, че тя е изграден изследовател, който има солидна теоретична база и ясна концепция за реализиране на реторични проучвания спрямо съвременни проявления на ораторството в гражданското общество, телевизиите, виртуалните форуми и социалните мрежи. Докторантът излиза от традиционното поле, в което се проучват доминирани от вербалните елементи практики и достига до изучаване на визуалните проявления на реториката във виртуална среда.

Бележки и препоръки

Препоръчвам публикуване на резултати от изследването на докторанта Иглика Касабова в научни статии и увеличаване на научната продукция, разгръщайки изследванията си в полето, което вече е очертано.

Заклучение

Избягвайки да правя обобщения за откриване или реконструиране на научно поле, смятам, че са налице достатъчно основания да се направи изводът, че Иглика Касабова има принос в актуализиране на теоретичната реторична парадигма при отчитане на промените в традиционната и новата медийна среда. Докторантката Иглика Касабова показва нагласи и способности за научни изследвания. Доказателство за това са успешно реализирани на различни видове реторически анализи след прецизно изготвяне на селектирани материали от различни източници: сайтове, социални мрежи, медии – в частност телевизии и телевизионни предавания, виртуални форуми.

В заключение правя предложение към уважаемите членове на научното жури на Иглика Иванова Касабова да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 2.3. Философия (Реторика) и в качеството си на член на журито заявявам, че ще гласувам „за”.

23 март 2015 г.,
гр. София

Подпис:
проф. д.ф.н. И. Мавродиева